

اقتصاد ایران سال آینده به کدام سو می‌رود؟

یک اقتصاددان:

دژپسند جلوی فرار مالیاتی ۴۰ درصدی را بگیرد

تاکید مکرر وزیر امور اقتصادی و دارایی بر ضرورت استفاده حداکثری از ظرفیت مالیات‌ها در اقتصاد باعث شده دوباره مسائل مربوط به فرارهای مالیاتی مورد توجه قرار گیرد که در این باره یک اقتصاددان معتقد است هر چه تکیه دولت بر درآمدهای مالیاتی بیشتر باشد اقتصاد هم کمتر دستخوش تلاطم‌های مختلف می‌شود؛ در این میان باید جلوی فرارهای مالیاتی ۴۰ درصدی است گرفته شود.

به گزارش ایسنا، مقوله مالیات در اقتصاد کشور از آن دسته مباحث حساسی است که با اینکه وجودش برای کسب درآمد و بودجه‌بندی دولت اهمیت اساسی دارد، نحوه و میزان اخذ آن از واحدهای مختلف اقتصادی نیازمند در نظر گرفتن حساسیت‌هایی است. در وضعیتی که تولیدکننده ایرانی برای ادامه مسیر تولید خود باید انواع و اقسام محدودیت‌های مقرراتی، کاغذبازی‌های اداری، رقابت با نمونه‌های قاچاق روبرو است اگر اخذ مالیات هم باعث ایجاد فشاری مضاعف بر تنه نحیف تولید ملی شود می‌تواند این حوزه مهم اقتصادی را با اختلالاتی جدی مواجه کند. احتمالاً به همین دلیل هم فرهاد دژپسند، وزیر جدید امور اقتصادی و دارایی، تمرکز خود را بر ایجاد پایه‌های جدید مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی در اقتصاد گذاشته است. پیش از آن هم سیدکامل تقوی‌نژاد - رئیس کل سازمان امور مالیاتی - با بیان اینکه حدود ۴۰ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور از پرداخت مالیات معاف است، گفته بود ۹۷ درصد از ضرایب مالیاتی مربوط به تولید را کاهش دادیم. در عوض ضرایب مالیاتی مربوط به واردات کالا را افزایش دادیم.

درآمدهای نفتی اتکای دولت به مالیات‌ها را کمتر کرده است

در همین باره قدرت‌اله اسامورودی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز با اشاره به تاکید مکرر وزیر جدید اقتصاد بر ضرورت اخذ مالیات از پایه‌های جدید مالیاتی اظهار کرد: رژیم‌های مالیاتی در سایر کشورهای دنیا بسیار غنی‌تر از کشور ما عمل می‌کنند، به طوری که نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد است، در حالی که در کشور ما این آمار حدود هشت درصد است. او با بیان اینکه درآمدهای نفتی باعث شده اتکای دولت به مالیات‌ها کمتر شود، ادامه داد: زمانی که دولت می‌تواند از طریق درآمدهای نفتی بخش اعظم هزینه‌های خود را تامین کند، دیگر نیازی نمی‌بیند که خود را در بحث مالیات درگیر کند تا بخواهد برای خود نارضایتی ایجاد کند. اسامورودی با تاکید بر اینکه کاهش وابستگی به نفت در گروی اتکای بیشتر به درآمدهای مالیاتی است، اظهار کرد: اگر می‌خواهیم اقتصاد کشور ما به خاطر مسائلی همچون کاهش خرید نفت یا کاهش قیمت آن دستخوش تلاطماتی نشود، باید به سمت افزایش درآمدهای مالیاتی حرکت کنیم. یکی از راه‌های افزایش درآمدهای مالیاتی، افزایش پایه‌های مالیاتی و همچنین جلوگیری از فرار مالیاتی است.

حدود ۴۰ درصد فرار مالیاتی داریم

اسامورودی میزان فرار مالیاتی را حدود ۴۰ درصد تخمین زد و گفت: این فرار مالیاتی کاملاً مشخص است که از کدام نهادها صورت می‌گیرد. بر خسی نهادها در اقتصاد ما که نه دولتی هستند و نه عمومی، علاوه بر اینکه هیچ شفافیتی در عملکرد خود ندارند، مالیات بسیار کمی هم پرداخت می‌کنند.

او با بیان اینکه دژپسند در تحقق وعده افزایش درآمد مالیاتی می‌تواند جلوی فرارهای مالیاتی را بگیرد یا پایه‌های مالیاتی جدید ایجاد کند، اظهار کرد: بر خی پایه‌های مالیاتی در اقتصاد ما می‌توانند ایجاد شوند اما چون در برخی نهادها شفافیت وجود ندارد، مالیاتی هم اخذ نمی‌شود.

وزیر جدید امور اقتصادی و دارایی اخیراً با تاکید بر اینکه از ظرفیت مالیات‌ها به طور کامل استفاده نمی‌کنیم، گفته که سهم مالیات در اقتصاد کشور هفت درصد است که باید آن را به ۱۰ درصد برسانیم. در چند سال اخیر بخش مالیات عملکرد خوبی داشته است اما باید راه‌های فرار و اجتناب از مالیات بسته شود. شناسایی پایه‌های جدید مالیاتی و لغو برخی معافیت‌ها موجب افزایش درآمد مالیاتی می‌شود. مالیات‌ها باید بدون فشار بر مردم و مالیات‌دهندگان افزایش پیدا کند.

امین قلعه‌ای

شرایط اقتصاد کشورمان با توجه به تحریم‌های ناعادلانه آمریکا از جمله موضوعاتی است که در محافل کارشناسی و رسانه‌ای از اهمیت بالا برخوردار است. این موضوع از آن رو واجد اهمیت است که با توجه به ابرچالش‌های اقتصاد ایران نظیر چالش نظام بانکی، چالش صندوق‌های بازنشستگی و چالش نظام بودجه‌ریزی مسئولین می‌بایست یاد رک واقعیت‌های اقتصادی و اجتماعی به برنامه‌ریزی دقیق و تصمیم‌گیری درست برای عبور از مشکلات اقدام نمایند. موضوعی که البته با توجه به نزدیکی موعد ارائه لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ از اهمیتی دو چندان بالا برخوردار شده. انتظار این است که مسئولین اقتصادی کشور با در نظر گرفتن مجموعه شرایط، در بودجه سال آینده به تصمیم‌گیری درست در مواردی همچون اصلاح نظام پارانهای، اصلاح بازار ارز، اصلاحات پارامتریک در صندوق‌های بازنشستگی و اصلاح نظام بانکی کشور اقدام نمایند. گذشته از این موضوعات به نظر می‌رسد که علاوه بر اصلاحات اقتصادی اقدامات دیپلماتیک برای استفاده از ظرفیت‌های باقی مانده از توافق هسته‌ای برای عبور کم‌هزینه کشور از شرایط سخت کنونی نیز باید با سرعت بیشتری در دستور کار قرار گیرد. در این گزارش به بررسی سه شاخص مهم رشد اقتصادی، ریسک اعتباری و درآمدهای نفتی در اقتصاد ایران خواهیم پرداخت.

تحلیل صندوق بین‌المللی پول از رشد اقتصادی سال آینده

صندوق بین‌المللی پول ماه گذشته تحلیل خویش از شرایط اقتصادی ایران را اعلام کرد. حال‌مدیر خاورمیانه و آسیای مرکزی صندوق بین‌المللی پول می‌گوید که این منطقه، چگونه تغییر خواهد کرد. تحریم‌های ضد ایرانی آمریکا، رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ منفی شود. جهاد ازور در این باره می‌گوید: در واقع بازگشت تحریم‌های ضد ایران بر رشد اقتصادی این کشور و همچنین پایداری کلی اقتصاد کلان آن تأثیری منفی خواهد گذاشت. هر چند هنوز خیلی زود است که بگویم تأثیر این تحریم‌ها چه خواهد بود، اما ما مشخصاً انتظار داریم که رشد اقتصادی کاهش یابد و همچنین انتظار داریم که قیمت‌ها در ایران بالا بروند. او ادامه داد: پیش‌بینی‌های ما نشان می‌دهد که برای امسال و سال آینده ما شاهد رشد اقتصادی منفی در ایران خواهیم بود و قیمت‌ها بالا خواهند رفت و تورم می‌تواند بسته به سطح تحریم‌ها و تأثیر بر بخش‌های مختلف به ۳۵ تا ۴۵ درصد برسد. مدیر خاورمیانه و آسیای مرکزی صندوق بین‌المللی پول، در پاسخ به این سوال که آیا رکود در اقتصاد ایران به سایر کشورهای خاورمیانه هم سرایت خواهد کرد یا خیر، گفت: همان‌طور که می‌دانید اقتصاد ایران با اقتصاد منطقه خاورمیانه یکپارچه نیست و به هم پیوستگی زیادی ندارد. حتی بعد از برجام هم جریان‌های کالا و جریان‌های مالی بین ایران و کشورهای خاورمیانه خیلی محدود باقی ماند و بنابراین ما انتظار تأثیر

براساس تحلیل‌های کارشناسی، میزان فروش نفت کشورمان از زمان آغاز خروج ایالات متحده از برجام نزدیک به ۳۹ درصد کاهش یافته است که آثار این کاهش تدریجی به احتمال زیاد بر بودجه سال ۹۸ و از آن مهم‌تر در رشد اقتصادی سال آینده هویدا خواهد شد

رادر شاخص ریسک کشوری با شاخص ۷ در میان کشورهای بسیار پرریسک مانند افغانستان قرار داد اما پس از ۱۰ سال با تلاش‌های دولت یازدهم و اعمال سیاست‌های منطقی، کارشناسان OECD متقاعد شدند این شاخص را برای ایران به ۶ کاهش دهند. سال گذشته اما این رقم با توجه به همکاری‌های بیشتر ایران و ثبات در اقتصاد کلان به ۵ کاهش یافت با این حال در آخرین ارزیابی این نهاد که مربوط به روز ۱۲۶ اکتبر می‌شود، شاخص ریسک سرمایه‌گذاری در ایران عدد ۶ اعلام شده است. سازمان همکاری و توسعه اقتصادی سالانه در چند نوبت، شاخصی به نام COUNTRY RISK را منتشر می‌کند. شاخصی که از صفر تا ۷ عددگذاری شده و میزان ریسک موجود در هر کشور برای سرمایه‌گذاری را نشان می‌دهد. ریسک کشوری (CRA) از بنیادی‌ترین عوامل تعیین‌کننده در حداقل نرخ بیمه‌های اعتباری نیز به حساب می‌آید به این معنا که هر چقدر ریسک یک

کشور پایین‌تر باشد، سرمایه‌گذاران مجبور به پرداخت نرخ کمتری برای بیمه خواهند بود و تمایل آنها برای ورود به آن منطقه افزایش می‌یابد. تمام این مسائل اهمیت کاهش ریسک کشوری برای اقتصاد ایران که نیاز جدی به جذب سرمایه‌گذاری خارجی دارد را نشان می‌دهد OECD قبل از سال ۱۳۸۵ ریسک کشوری ایران را از میان صفر تا ۷ روی عدد ۴ مشخص کرده بود که پایین‌ترین ریسک برای ایران به حساب آمده و در گروه کشورهای با ریسک متوسط قرار می‌گرفت. پس از آن اما به واسطه مسائل مختلف از جمله بی‌ثباتی موجود در سیاست‌های دولت‌های نهم و دهم و تشدید تحریم‌ها، ریسک کشوری ایران به ۷ رسید که بالاترین حد ریسک را نشان می‌داد. همین مسئله باعث افت شدید جذب سرمایه خارجی در اقتصاد ایران شد. در نهایت با روی کار آمدن دولت یازدهم و پس از مذاکراتی که از سوی سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران با سازمان همکاری و توسعه اقتصادی صورت گرفت، کارشناسان این سازمان با توجه به تغییراتی که از یکسودر موقعیت ایران در دنیا و از سوی دیگر در ساختار اقتصاد کلان رخ داده بود، مجاب شدند تا در گزارش، ریسک کشوری ایران را به ۶ کاهش دهند.

پیش‌بینی قیمت نفت در سال آینده

قیمت نفت از جمله مهم‌ترین شاخص‌های تأثیرگذار بر اقتصاد ایران است. پیش‌بینی بهای نفت در سال آینده میلادی اما به دلیل شرایط پیچیده بازارها و تأثیرگذاری عوامل سیاسی نظیر رفتار پیش‌بینی ناپذیر رقبای نفتی نظیر عربستان و روسیه تا حدود زیادی دشوار است. در ماه‌های اخیر همراهی عربستان و روسیه در افزایش تولید نفت که تا حدود زیادی از همگامی آنها با سیاست‌های ضد ایرانی دولت ترامپ برمی‌خاست، نتایج مثبتی برای بازار جهانی نفت به همراه نداشت. بازگشت مازاد عرضه به بازار جهانی نفت خام و فشار به قیمت‌ها یکی از نتایجی بود که باعث شد قیمت نفت طی یک ماه از اوج قیمت در چهار سال گذشته (۸۶ دلار بر بشکه در اکتبر) با کاهش حدوداً ۲۰ درصدی مواجه شود. از دیگر نتایجی که اهمیت بیش از اندازه تولیدکنندگان بزرگ نفت عضو و غیر عضو اوپک به فشارها و سیاست‌های دونالد ترامپ داشت؛ تضعیف جایگاه تاریخی اوپک و اوج گرفتن رزمه‌های خروج عربستان از این سازمان شصت ساله بود. هرچند وزیر نفت عربستان سعودی در

صندوق بین‌المللی پول ماه گذشته تحلیل خویش را از شرایط اقتصادی ایران اعلام کرد. حالاً مدیر خاورمیانه و آسیای مرکزی صندوق بین‌المللی پول می‌گوید این صندوق پیش‌بینی می‌کند تحت تحریم‌های ضد ایرانی آمریکا، رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ منفی شود

حاشیه یازدهمین نشست مشترک وزارت نفت بر توافق کاهش عرضه اوپک و غیر اوپک (JMMC) اعلام کرد «هیچ برنامه‌ای برای انحلال اوپک وجود ندارد» اما دستکم به نظر می‌رسد نظرات رییس‌جمهور آمریکا و فشارهای او بیش از هر زمان دیگری اثرگذاری اوپک را دستخوش تغییراتی کرده است. به این ترتیب کافی ست ترامپ در توییت دست به کار نشود تا پیغام‌های تهدیدآمیز یا کنایه‌های او، تغییر سیاست در اوپک و در پی آن تغییر قیمت‌ها در بازار را به همراه داشته باشد. در چنین شرایطی انتقادهای فراوانی به اوپک وارد شد مبنی بر اینکه این سازمان از استقلال و هدف اصلی خود برای ایجاد تعادل در بازار جهانی نفت فاصله گرفته است. با این همه اما بسیاری معتقدند که عربستانی به دلیل واهمه از کاهش شدید قیمت نفت و تکرار بحران سال ۲۰۱۴ در بازارهای جهانی این کالای استراتژیک مجبور به کاهش شدید میزان عرضه نفت خویش از ماه آینده میلادی خواهند شد. خالد الفالح وزیر امرزی عربستان گذشته و در حاشیه نشست کمیته وزارت نفت بر توافق کاهش تولید از کاهش ۵۰۰ هزار بشکه‌ای میزان تولید نفت این کشور از ماه دسامبر خبر داده بود. امری که به گفته کارشناسان موجب افزایش قیمت نفت و حفظ تعادل قیمتی در بازه ۶۵ تا ۷۰ دلار خواهد شد. در این بین اما برای ایران علاوه بر موضوع قیمت نفت، مسئله حفظ سطح صادرات نیز از اهمیتی بالا برخوردار است. بر اساس تحلیل‌های کارشناسی، میزان فروش نفت کشورمان از زمان آغاز خروج ایالات متحده از برجام نزدیک به ۳۹ درصد کاهش یافته است که آثار این کاهش تدریجی به احتمال زیاد بر بودجه سال ۹۸ و از آن مهم‌تر در رشد اقتصادی سال آینده هویدا خواهد شد.

و فاینانس‌های خارجی، تامین تجهیزات و قطعات یدکی شد. به‌طور کلی طبق آمار ۲۰۹ روزه حدود ۴.۴ میلیارد دلار ارز حاصل از صادرات غیرنفتی در بازار ثانویه عرضه شده که سهم پتروشیمی‌ها در عرضه ارز در بازار ثانویه با ۲.۳ میلیارد دلار به حدود ۵۲ درصد رسیده بود.

آخرین آماري که از سوي شرکت‌های پتروشیمی در این حوزه ارائه شد، حاکی از آن بود که این شرکت‌ها در طول ۲۰۹ روز نخست امسال، ۷۴ درصد از کل ارز حاصل از صادرات را در بازار داخلی عرضه کرده و مابقی که معادل ۲۶ درصد شده صرف خرید کاتالیست، مواد شیمیایی، بازپرداخت وام

شرکت‌های پتروشیمی در حد فاصل اول تا ۲۱ فروردین ماه و قبل از مصوبه ۲۲ فروردین هیأت دولت بیش از ۳۳۳ میلیون یورو با هماهنگی بانک مرکزی و به صرافی‌های مجاز عرضه کرده‌اند.

هم‌چنین در حد فاصل ۲۲ فروردین تا ۱۵ اردیبهشت ماه بالغ بر ۲۴۴ میلیون یورو با نرخ دولتی و با راه‌اندازی کامل سامانه نیما از ۱۶ اردیبهشت تا ۱۵ مردادماه حدود یک میلیارد و ۸۷۶ میلیون یورو و از ۱۶ مردادماه تا ۱۵ آبان ماه بیش از دو میلیارد و ۴۸۵ میلیون یورو از صادرات محصولات پتروشیمی را مطابق با سیاست جدید دولتی مبنی بر فروش در بازار ثانویه در بازار داخلی عرضه کرده‌اند.

باید در سامانه نیما وارد کنند، بین ۷۵۰۰ تا ۷۸۰۰ تومان است. بر این اساس در طول ۲۳۱ روز نخست امسال یعنی از اول فروردین تا ۱۵ آبان ماه در مجموع نزدیک به پنج میلیارد یورو ارز حاصل از صادرات محصولات پتروشیمی از سوی شرکت‌های پتروشیمی متناسب با سیاست‌های ارزی دولت روانه بازار داخلی شده است. در این مدت و در قالب چهار بازه زمانی در مجموع چهار میلیارد و ۹۴۰ میلیون یورو ارز حاصل از صادرات محصولات پتروشیمی و پلیمری توسط شرکت‌های پتروشیمی روانه بازار داخلی شده است. مروری بر وضعیت عرضه ارز حاصل از صادرات پتروشیمی نشان می‌دهد که

بررسی آمار و ارقام نشان می‌دهد در طول ۲۳۱ روز نخست امسال حدود پنج میلیارد یورو ارز حاصل از صادرات محصولات پتروشیمی در بازار داخلی عرضه شده است. به گزارش ایسنا، پس از آن‌که دستورالعمل ارزی جدید از سوی دولت ابلاغ شد، پتروشیمی‌ها ملزم شدند ارز خود را با نرخ ۴۲۰۰ تومانی در سامانه نیما وارد کنند. البته بعد از آن‌که از بسته جدید ارزی رونمایی شد، شرکت‌های پتروشیمی ابتدا ارز خود را با نرخ ۸۰۸۰ تومانی وارد سامانه کردند که این نرخ به مرور زمان کاهش یافت و به ۷۵۰۰ تومان هم رسید.

طبق جدیدترین اخبار، نرخ ارزی (دلار) که پتروشیمی‌ها طبق سیاست‌های مذکور

خبر

در ۸ ماه گذشته

پتروشیمی‌ها چقدر ارز آور بوده‌اند؟